

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Бъдещето на Европейския социален фонд след 2013 г.“

(проучвателно становище)

(2011/С 132/03)

Докладчик: **г-н VERBOVEN**Съдокладчик: **г-н CABRA DE LUNA**

На 7 октомври 2010 г. Европейската комисия реши, в съответствие с член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултира с Европейския икономически и социален комитет относно:

„Бъдещето на Европейския социален фонд след 2013 г.“

(проучвателно становище).

Специализирана секция „Заетост, социални въпроси и гражданство“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 24 февруари 2011 г.

На 470-ата си пленарна сесия, проведена на 15 и 16 март 2011 г. (заседание от 15 март 2011 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 172 гласа „за“, 1 глас „против“ и 7 гласа „въздържал се“.

1. Заключение и препоръки

Европейският икономически и социален комитет е на мнение, че:

1.1 Принципите на икономическо, социално и териториално сближаване, както и принципът на солидарност, са залегнали в договора и представляват два от най-важните стълба за интегрирането на гражданите и териториите. Следователно тези принципи трябва да стоят в центъра на дискусиите относно бъдещия бюджет на Европейския съюз.

1.2 Политиката на сближаване трябва не само да намалява неравенството между регионите, но и да допринесе за намаляването на социалните неравенства, които засягат определени групи от населението, като насърчава създаването на общество на пълна заетост, равни възможности, интеграция и социално сближаване и следователно, в по-широк смисъл – европейския социален модел. Европейският социален фонд (ЕСФ) трябва да остане структурен фонд в рамките на политиката на сближаване на Европейския съюз.

1.3 ЕСФ е основният инструмент за подкрепа на прилагането на европейската стратегия за заетостта и е необходимо и за бъдеще да продължи да бъде ефикасен инструмент за инвестиране в човешките ресурси и за подкрепа на високо равнище на качествени работни места и на социално включване в рамките на стратегията „Европа 2020“. Следователно, предвид настоящата икономическа ситуация, ЕСФ трябва да остане важен стратегически и финансов инструмент и да разполага с повече средства, за да може да отговори на по-големите предизвика-

телства, пред които е изправен (по-висока безработица), като отрази увеличението на общия бюджет на ЕС, т.е. – най-малко с 5,9 %, съгласно предложението на Европейската комисия по отношение на общото увеличение на бюджета на ЕС за 2011 г.

1.4 В настоящия период на икономическа криза решението на Европейския съвет за засилване на ролята на ЕСФ е особено важно. Политиките относно пазара на труда и социалните политики трябва да продължат да бъдат обща рамка за ЕСФ. Инвестициите трябва да са насочени едновременно към развитието на човешките ресурси, повишаването на квалификацията и повторното включване на съкратените работници на пазара на труда. Независимо от това би трябвало да се дава предимство на създаването на качествени работни места, на устойчивия растеж и включването на пазара на труда и в обществото на уязвимите социални групи като младежите, жените, мигрантите, трайно безработните, най-отдалечените от пазара на труда лица, възрастните, лицата с увреждания и етническите малцинства, с цел да се повиши конкурентоспособността на ЕС и да се постигнат целите на стратегията „Европа 2020“.

1.5 Трябва да се извлекат поуки от използването на ЕСФ, за да се подкрепи както икономическото възстановяване, така и икономическият растеж на Европейския съюз, посредством подобряване на подкрепата за МСП, микропредприятията и операторите от социалната икономика, които зачитат целите на ЕСФ, както и посредством подобрения от социален характер по отношение на запазването и създаването на качествени работни места, и на социалното включване, по-специално чрез труд.

1.6 Като инструмент на ЕС за инвестиции в областта на човешките ресурси ЕСФ следва да подкрепя трите приоритета на стратегията „Европа 2020“: интелигентен растеж, устойчив растеж и приобщаващ растеж. Заетостта, обучението и образованието, активното включване и политиките за равни възможности са ключови елементи за предоставяне на повече възможности за хората чрез развитие на техните знания и квалификация, насърчаване на иновационна култура, повишаване на заетостта и създаване на благоприятни условия за приобщаващ пазар на труда.

1.7 Принципът на партньорство, включващо социалните партньори и другите организации на организираното гражданско общество, представлява основната гаранция за доброто функциониране на мерките, свързани със структурните фондове, и по-специално - с Европейския социален фонд.

1.8 От основно значение е да се извлече поука от ролята, която социалните партньори играят в социалния диалог, а НПО - в партньорството, с цел да се противодейства на последиците от икономическата криза и да се постигнат резултати.

1.9 Принципите на партньорство, недискриминация, достъпност и устойчиво развитие⁽¹⁾ трябва да бъдат запазени и укрепени, с цел да се затвърдят добрите резултати, постигнати през последния програмен период.

1.10 В регламентите относно структурните фондове трябва ясно да се определи принципът на партньорство, както и другите горепосочени принципи, вместо да се правят позовавания на „действащите национални правила и практики“, като същевременно се дефинират ясно функциите на всеки от партньорите. Целесъобразно е здраво да се утвърди позицията на комитетите за мониторинг по отношение на компетентните национални и регионални власти в рамките на техните функции за планиране, прилагане и мониторинг.

1.11 ЕИСК споделя мнението, че е целесъобразно да се подобри оценката, постиженията и резултатите от използването на фондовете. Но за да се постигне това, от основно значение е да се определят показатели, както и да се разполага с количествени и качествени елементи за измерване, вписващи се в една по-широка рамка относно цялата процедура за прилагане на политиката на сближаване.

1.12 Трябва да се осигури последователност между приоритетите, определени на различните равнища: европейско, национално, регионално и местно.

1.13 Трябва да се засилят синергиите с Европейския фонд за регионално развитие и с други фондове, в чиито рамки е необходимо да се укрепят принципите на партньорство, недискри-

минация и устойчивост. Трябва да се избягва дублирането между ЕСФ и Европейския фонд за приспособяване към глобализацията (ЕФПГ) и трябва да се осигури последователност, тъй като мерките на ЕСФ по отношение на реструктурирането са превантивни, а тези на ЕФПГ са оздравителни.

1.14 Необходимо е да се внесат редица подобрения в прилагането на процедурите и практическите аспекти на достъпа до финансиране от ЕСФ, най-вече като се намали значително бюрокрацията, като се ускори системата на плащане, с цел да се сведат до минимум финансовите тежести за изпълнителите на програмите, и като се опростят процедурите по фактуриране и изравняване на сметките, например посредством фиксирани суми (*lump sums*).

1.15 Бъдещият ЕСФ трябва да гарантира достатъчно средства за прилагане на стратегията „Европа 2020“ посредством новаторски формули за финансиране⁽²⁾, като например прякото отпускане на средства за целенасочени действия в областта на заетостта и социалното включване на най-уязвимите групи или на лица, за които съществува риск от изключване.

1.16 Социалните партньори и гражданското общество играят важна роля в процеса на преразглеждане, прилагане и оценка на ЕСФ. Следователно за в бъдеще ЕИСК ще осъществява постоянно наблюдение на използването на ЕСФ и така ще допринесе за подобряването на този основен елемент от процеса на вземане на решения, какъвто е комуникацията между европейските институции, социалните партньори и всички участници от гражданското общество.

2. Контекст: започнатият от Комисията дебат относно бъдещето на Европейския социален фонд

2.1 Прилагането на програмите, финансирани от ЕСФ за периода 2007-2013 г., достигна края на първата половина на периода.

2.2 Комисията представи основните си насоки относно бъдещата финансова рамка на ЕС в „Преглед на бюджета на ЕС“ (СОМ (2010) 700) и относно структурните фондове в заключенията от „Петия доклад за икономическото, социалното и териториалното сближаване“ (СОМ (2010) 642).

2.3 Бъдещето на ЕСФ трябва да се разглежда, като се има предвид Договорът от Лисабон. Съгласно новия член 9 Съюзът трябва да отчита изискванията, свързани с насърчаването на висока степен на заетост, с осигуряването на адекватна социална закрила, с борбата срещу социалното изключване, както и с постигане на високо равнище на образование, обучение и опазване на човешкото здраве.

⁽¹⁾ Както се посочва в член 11, член 16 и член 17 на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 г. относно определянето на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд.

⁽²⁾ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет, Комитета на регионите и националните парламенти от 19 октомври 2010 г. относно „Преглед на бюджета на ЕС“, СОМ(2010)700 окончателен.

2.4 Измененият член 175 се отнася за териториалното сближаване. ЕСФ в качеството си на основен европейски финансов инструмент за подкрепа на човешките ресурси ще продължи да допринася за постигане на икономическо, социално и териториално сближаване, както се посочва в член 162 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

2.5 Новата политическа рамка за следващото десетилетие, а именно стратегията „Европа 2020“, беше одобрена от Европейския съвет на 17 юни 2010 г. Съответно ЕС пое ангажимент да достигне 75 % заетост на населението на възраст между 20 и 64 години, да намали дела на преждевременното напускане на училище до под 10 %, да гарантира, че най-малко 40 % от младежите ще получат диплома за висше образование, да намали с 20 милиона броя на хората, застрашени от бедност, и да увеличи частните и публичните инвестиции в научноизследователската и развойната дейност до 3 % от БВП⁽³⁾.

2.6 През 2011 г. Комисията ще предложи нова бюджетна рамка за периода след 2013 г., която ще бъде придружена от законодателни предложения относно структурните фондове, включително Европейския социален фонд. Във връзка с това на 19 октомври 2010 г. Комисията представи съобщение относно „Преглед на бюджета на ЕС“. Това би трябвало да бъде възможност да се даде нов тласък на ЕСФ и да се внесат промени. Необходимо е в новата бюджетна рамка на ЕС да се засилят видимото присъствие и своеобразието на ЕСФ.

2.7 В петия доклад на Комисията относно икономическото, социалното и териториалното сближаване, публикуван на 10 ноември 2010 г., се представят варианти на бъдещата политика на сближаване.

2.8 По-специално, започна обмислянето на бъдещето на ЕСФ посредством конкретни проучвания.

2.9 Освен това на 3 юни 2010 г. Комитетът за ЕСФ прие становище, а Комисията организира конференция на 23 и 24 юни 2010 г.

2.10 Във връзка с това на 7 октомври 2010 г. Комисията отправи към Европейския икономически и социален комитет искане за изготвяне на проучвателно становище, в което да се анализират въпросите, повдигнати в становището на Комитета за ЕСФ.

2.11 Този размисъл е съсредоточен около пет теми, а именно:

— Каква е добавената стойност на ЕСФ в сравнение с чисто националните финансови инструменти?

— Какви би трябвало да бъдат задачите и приоритетите на ЕСФ в контекста на стратегията „Европа 2020“?

— Как да се гарантира съсредоточаването на средствата от ЕСФ върху приоритетни географски и тематични области?

— Как да се изгради максимална синергия с другите фондове, по-специално с Европейския фонд за регионално развитие?

— Каква система за приложение да се въведе, за да се постигне по-ефикасно и същевременно по-просто управление?

2.12 Освен това, предвид настоящата тенденция за загуба на работни места в Европейския съюз, ЕСФ е призван да играе още по-важна роля в рамките на европейската политика на сближаване. Именно по тази причина бюджетът му трябва да значително да се увеличи, най-малко с 5,9 %, съгласно предложението на Европейската комисия относно общото увеличение на бюджета на ЕС за 2011 г.

3. Общи бележки относно бъдещето на Европейския социален фонд

3.1 Принципите на сближаване и солидарност са залегнали в Договора и представляват два от най-важните стълба за интегрирането на гражданите и териториите. Следователно тези принципи трябва да бъдат в центъра на дискусиите относно бъдещия бюджет на Европейския съюз.

3.2 В Договора от Лисабон тези принципи се утвърждават и член 174 гласи, че „За да насърчи цялостното си хармонично развитие, Съюзът разработва и осъществява свои инициативи, които водят до укрепването на неговото икономическо, социално и териториално сближаване“.

3.3 По-специално в Договора се подчертава, че „Съюзът има за цел намаляването на неравенството между нивата на развитие на различните региони и изостаналостта на най-неблагоприятните региони.“ Тази цел придоби още по-голямо значение след двете последни разширявания на Европейския съюз.

3.4 От друга страна, в Хартата на основните права в ЕС, придобила задължителна правна сила след включването ѝ в Договора, се казва, че заедно с териториалното сближаване ЕС трябва да насърчава социалното сближаване, като гарантира социалните права на всички граждани, независимо от тяхното местожителство или националност, чрез забрана на дискриминацията и чрез полагане на усилия, наред с другото, и в областта на равните възможности.

3.5 Политиката на сближаване трябва не само да намалява неравенството между регионите, но и да насърчава, посредством ориентиран към хората подход, създаването в ЕС на общество на пълна заетост, равни възможности, интеграция и социално сближаване и следователно, в по-широк смисъл – европейския социален модел.

⁽³⁾ Съобщение на Комисията от 3 март 2010 г. „Европа 2020: стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“ (COM(2010) 2020 окончателен).

3.6 Европейският съвет реши, че структурните фондове са финансови инструменти, които са необходими за изпълнението на Лисабонската стратегия, която насочи своите усилия към най-слабо квалифицираните лица и лицата с най-затруднен достъп до действащите национални политики в областта на заетостта⁽⁴⁾. В този контекст Европейският социален фонд е основен инструмент за подкрепа на прилагането на европейската стратегия по заетостта и той трябва и за в бъдеще да остане ефикасен инструмент за гарантиране на високо равнище на качествена заетост и социално включване в рамките на стратегията „Европа 2020“.

3.7 Икономическото, социалното и териториалното сближаване трябва да продължи да стои в центъра на стратегията „Европа 2020“, за да се гарантира, че цялата енергия и целият капацитет се мобилизират и посвещават на изпълнението на стратегията. Структурните фондове са ключови инструменти за постигане на приоритетите на това, което наричаме „интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“ в държавите-членки, регионите и териториите. Във връзка с това ЕСФ трябва да остане важен стратегически и финансов инструмент за повишаване на заетостта и социалното включване.

3.8 Принципът на партньорство, включващо социалните партньори и другите организации на организираното гражданско⁽⁵⁾ общество, представлява основната гаранция за доброто функциониране на мерките, свързани със структурните фондове и по-специално с Европейския социален фонд.

3.9 От основно значение е да се извлекат поуки от ролята, която социалните партньори играят в социалния диалог, а НПО - в партньорството, с цел да се противодейства на последиците от икономическата криза и да се постигнат резултати.

3.10 Целесъобразно е да се подобри оценката, постиженията и резултатите от използването на фондовете. Но за да се постигне това, от основно значение е да се определят показатели, както и да се разполага с количествени и качествени елементи за измерване, вписващи се в една по-широка рамка относно процедурите за изпълнение на политиката на сближаване. За момента тя има за цел да гарантира правомерността на разходите, а не тяхната ефикасност. Би трябвало тези два подхода да се съчетаят и същевременно да се намали административната тежест, като се сведе до разумно равнище, съгласно принципа на пропорционалност.

3.11 В настоящия контекст на икономическа криза европейската стратегия за заетост трябва отново да бъде сред основните приоритети на Европейския съюз и да се предоставят

повече средства за създаването и запазването на повече и по-добри работни места за всички. Политиките относно пазара на труда трябва да продължат да бъдат общата рамка за ЕСФ.

3.12 Решението на Съвета относно приноса на политиката на сближаване за плана за икономическо възстановяване несъмнено е положителен сигнал. Структурните фондове, които представляват повече от една трета от европейския бюджет, могат да бъдат източник на финансиране, позволяващ посрещането на предизвикателствата в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план.

3.13 Транснационалното измерение, присъщо за предишните общностни инициативи (по-специално EQUAL), трябва да бъде въведено отново като основен принцип на политиката на сближаване, с цел да се гарантира не само европейски, но и най-вече по-солидарен подход, тъй като такъв подход не е бил включен в достатъчна степен в програмния период 2007-2013 г., както се предвижда съгласно новия хоризонталния подход (*mainstreaming*). В този смисъл е целесъобразно отново да се въведе възможността за отпускане на средства за европейски проекти, особено за новаторски проекти, свързани с транснационалните мрежи.

4. Специфични бележки и предложения относно разглежданите теми

4.1 Добавена стойност на ЕСФ

4.1.1 От създаването си ЕСФ доказва европейската си добавена стойност и това важи в още по-голяма степен в настоящия период на икономическа криза и с оглед на подкрепата за икономическия растеж на ЕС.

4.1.2 ЕСФ е структурният фонд, който засяга пряко хората: работниците, безработните, изключените от обществото, лицата, които срещат най-големи трудности в достъпа до пазара на труда, младежите, възрастните хора и други групи уязвими лица.

4.1.3 ЕСФ е главният инструмент за подкрепа на прилагането на европейската стратегия в областта на заетостта. Следователно тази стратегия би трябвало да бъде конкретно интегрирана в националните, регионалните и местните политики по отношение на пазара на труда, както и в целите, които преследва ЕСФ.

4.1.4 Европа трябва да направи значителни инвестиции в човешките ресурси, което несъмнено е съществено конкурентно предимство за цялото общество. Тези инвестиции следва да изпреварват социалните промени и успоредно с това да разрешават проблемите, свързани със запазването и създаването на работни места посредством развиване на квалификацията и уменията на работниците, увеличаване на равнището на производителност на европейските предприятия, търсене на новаторски и по-ефикасни начини на организация на работата чрез действителни инвестиции в развитието на уменията на работниците, социалната интеграция и посредством насърчване на равните възможности и инициативите на социалната икономика.

⁽⁴⁾ Становище на ЕИСК относно „Заетост на приоритетни категории (Лисабонска стратегия)“, ОВ С 256 от 27.10.2007 г.

⁽⁵⁾ Както се посочва в член 11 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 г. относно определянето на общи разпоредби за Европейския регионален фонд, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд.

4.1.5 В настоящия период на икономическа криза решението на Европейския съвет за засилване на ролята на ЕСФ е особено важно.

4.1.6 Инвестициите трябва да са насочени също към развитието на човешките ресурси и повторното включване в пазара на труда на съкратените работници, както и към създаването на работни места и устойчив растеж, с цел да се гарантират синергиите и взаимодействието между тези два процеса. Следователно ще трябва да се вземе предвид приносът, който действителното социално сближаване ще донесе на европейската конкурентоспособност. Чрез ЕСФ финансирането, насочено към интеграцията на най-отдалечените от пазара на труда групи (каквото е случаят с лицата с увреждания, младежите, които имат специфични проблеми с наемането на работа, възрастните хора, за които съществува риск от трайна безработица, и други лица, изключени от обществото), ще допринесе в значителна степен за подобряването на конкурентоспособността на ЕС и, в средносрочен план, за постигане на целите на стратегията „Европа 2020“.

4.1.7 Принципът на партньорство представлява основната гаранция за доброто функциониране на мерките, свързани със структурните фондове.

4.1.8 В регламентите относно структурните фондове трябва ясно да се определи принципа на партньорство, вместо да се правят позовавания на „действащите национални правила и практики“, като същевременно се дефинират ясно функциите на всеки от партньорите.

4.1.9 Партньорите, включително организациите от сектора на социалната икономика, трябва да имат достъп до техническа помощ и укрепването на техния капацитет трябва да се засили с помощта на отраслови организации посредством ЕСФ.

4.1.10 На всеки етап от интервенцията на фондовете трябва да се създават висококачествени партньорства с участие на социалните партньори и организираното гражданско общество, по-специално поради ключовата им роля в борбата с последиците от икономическата криза.

4.1.11 Останалите основни принципи за максимално увеличаване на добавената стойност на ЕСФ са устойчивият растеж за опазване и подобряване на околната среда, както и равенството между мъжете и жените и недискриминацията въз основа на пол, възраст, етнически произход, раса, религиозни убеждения или вярвания, увреждания или сексуална ориентация при прилагането на фонда, както и по отношение на достъпа до него, по-специално за хората с увреждания или маргинализираните по отношение на обществото лица ⁽⁶⁾.

⁽⁶⁾ Както се посочва в член 11, член 16 и член 17 от Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 г. относно определянето на общи разпоредби за Европейския регионален фонд, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд.

4.2 *Задачи и приоритети на ЕСФ в контекста на стратегията „Европа 2020“*

4.2.1 Икономическото, социалното и териториалното сближаване трябва да остане в основата на стратегията „Европа 2020“, съгласно решението на Европейския съвет.

4.2.2 Степента на съгласуваност между ЕСФ и стратегията „Европа 2020“ трябва да намери израз в наличието или отсъствието на стратегически насоки за претворяване на стратегическите приоритети на ЕС в оперативни програми.

4.2.3 В този контекст ЕСФ трябва да остане най-важният инструмент за прилагане на европейската стратегия по заетостта. В този смисъл ЕСФ трябва да допринесе за създаването на качествени работни места – основен елемент, позволяващ да се гарантира икономическият растеж на ЕС. Ако трябва да се даде приоритет на създаването на качествени работни места, то е необходимо също да се обърне внимание и на създаването на други видове заетост, като „зелените“ работни места, вследствие на промяната на производствения модел, както и на устойчивия и приобшаващ растеж.

4.2.4 ЕСФ е основният финансов инструмент на ЕС за инвестиране в човешките ресурси чрез оказване на подкрепа на прилагането на мерки за активна интеграция, на мерки за стимулиране на трудовата активност, преквалифициране и усъвършенстване.

4.2.5 Трябва да се извлече поука от използването на ЕСФ за подкрепа на икономическото възстановяване на Европейския съюз.

4.2.6 Става въпрос за мерки и приоритети като:

- подкрепа на активното включване в пазара на труда, по-специално на младежите, по-възрастните работници, лицата с увреждания и други уязвими групи като мигрантите, както и борба с дискриминацията;
- повишаване на равнището на заетост на жените и борба с неравенството в заплащането;
- създаване на обсерватории на пазара на труда и на използването на структурните фондове;
- насърчаване на преквалификацията и пренасочването на работниците към нови работни места, ориентирани към иновациите и прехода към икономика с ниски нива на въглеродни емисии;
- подобряване на подкрепата на МСП, микропредприятията и участниците от социалната икономика, които съставляват 80-90 % от индустриалната тъкан на Европейския съюз и същевременно създават качествени работни места;

- определяне на понятието „обучение по време на криза“ въз основа на разискванията относно развитието на секторите и регионите;
- по-добро разпространение на добрите практики, като например инвестиране в работа на намалено работно време, съчетана с обучение на работниците;
- засилване на социалния диалог чрез общи обучения на социалните партньори;
- подкрепа на образованието и обучението през целия живот;
- подкрепа на прякото участие в планирането, управлението и оценката на фондовете, съгласно член 11 от Регламент (ЕО) 1083/2006, по-специално посредством укрепване на изграждането на капацитет;
- гарантиране на качеството на работните места и условията на труд;
- насърчаване на здравето и безопасността на работните места;
- гарантиране на предоставянето на социални грижи, достъпни както физически, така и финансово, и предприемане на мерки за „деинституционализиране“ на хората, обслужвани от центрове за грижи, например хора с увреждания;
- модернизиране на обществените служби по заетостта.

4.3 Съсредоточаване на средствата от ЕСФ върху приоритетни географски и тематични области

4.3.1 Структурните фондове са основен инструмент на Европейския съюз и държавите-членки за оказване на подкрепа на най-необлагодетелстваните зони на Съюза, както и на най-уязвимите социални групи, с цел намаляване на социално-икономическите различия между различните държави-членки и между различните териториални зони. Тези фондове трябва да запазят тази функция.

4.3.2 Освен това, поради факта, че намаляват социално икономическите неравенства в самите региони и между тях (като например неравенствата между различни социални групи), икономическото, социалното и териториалното сближаване трябва да бъдат приоритет на бъдещия ЕСФ с цел действителното осъществяване на целите на стратегията „Европа 2020“. Всички държави-членки имат пропуски в различни сфери. Затова би трябвало всички региони с безработица над средното равнище в Общността и с дисбаланси в пазара на труда, засягащи в особена степен най-уязвимите групи, да бъдат бенефициери на ЕСФ, в това число и регионите с по-висок БВП, като метрополните или граничните региони.

4.3.3 ЕСФ, насочен към заетостта, развитието на човешките ресурси и насърчаването на социалната интеграция трябва да продължи да бъде инструмент, който пряко засяга хората, и по-специално работниците, безработните, изключените от обществото, младежите, възрастните и другите уязвими лица.

4.3.4 Трябва да се осигури последователност между приоритетите, определени на различни равнища: европейско, национално, регионално и местно.

4.3.5 Тази последователност трябва да намери място при изготвянето и прилагането на оперативните програми.

4.3.6 Всяка държава-членка трябва да определи приоритетите и начините на действие съгласно специфичните за региона условия и потенциал. Необходимо е също приоритетите да се определят от държавите-членки съгласно съответните национални планове за реформа, техните условия и потенциал, и следователно - във връзка със стратегията „Европа 2020“, като това се отнася по-специално за сферите на заетостта, образованието и социалното включване.

4.3.7 Освен това трябва да се проучат адекватни механизми за финансова подкрепа, като например прякото отпускане на средства за действия, насочени към уязвимите групи (например хората с увреждания⁽⁷⁾), с цел политиката на сближаване да се съсредоточи върху ограничен брой приоритети⁽⁸⁾. ЕИСК вече препоръчва фондовете да се съсредоточат върху специфични цели в рамките на социалното включване⁽⁹⁾.

4.4 Синергия с другите структурни фондове

4.4.1 Европейският социален фонд е основен инструмент за прилагане на европейската стратегия за заетост и трябва да остане такъв.

⁽⁷⁾ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите от 15 ноември 2010 г. относно „Европейска стратегия за хората с увреждания за периода 2010-2020 г.: Подновен ангажимент за Европа без бариери“, COM(2010) 636 окончателен.

⁽⁸⁾ Становище на ЕИСК относно „Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския социален фонд“, ОВ С 234 от 22.9.2005 г.

Становище на ЕИСК относно „Предложение за решение на Съвета относно насоки за политиките по заетостта на държавите-членки (съгласно член 128 от договора за ЕО)“, ОВ С 162 от 25.6.2008 г., стр. 92.

Становище на ЕИСК относно „Хора с увреждания: заетост и поетапна достъпност за хората с увреждания в ЕС - Лисабонската стратегия след 2010 г.“, ОВ С 354 от 28.12.2010 г., стр. 8.

Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите от 15 ноември 2010 г. относно „Европейска стратегия за хората с увреждания за периода 2010-2020 г.: Подновен ангажимент за Европа без бариери“, COM(2010) 636 окончателен.

⁽⁹⁾ Становище на ЕИСК относно „Четвърти доклад за икономическото и социално сближаване“, ОВ С 120 от 16.5.2008 г., стр. 73, § 4.5.2.

4.4.2 Все пак е необходимо се засилят синергиите с Европейския фонд за регионално развитие, в рамките на който е необходимо да се укрепят принципите на партньорство, равенство и недискриминация и устойчивост, както и целите, свързани със заетостта и социалното приобщаване. Следователно следва да се укрепят принципът на гъвкавост, за да се оптимизира допълняемостта и координацията между ЕСФ, ЕФРР и други фондове (като Европейския фонд за ориентиране и гарантиране на земеделието – ФЕОГА), като по този начин се осигури финансиране за допълнителни инициативи като тези за насърчване на достъпа до професионално обучение за хора с увреждания и достъпа до инфраструктури за тази социална група.

4.4.3 Трябва да се избягва дублирането между ЕСФ и Европейския фонд за приспособяване към глобализацията и трябва да се гарантира последователност, тъй като по отношение на реструктурирането, мерките на ЕСФ са превантивни, а тези на ЕФРР – оздравителни.

4.5 Система за управление

4.5.1 Необходимо е да се внесат многобройни подобрения при прилагането на процедурите и практическите аспекти на достъпа до финансиране от ЕСФ.

4.5.2 За да се гарантира, че посочените подобрения ще бъдат осъществени, в бъдещия ЕСФ следва да се запази и укрепят принципът на партньорство. Важно е да се посочи, че принципът на партньорство е основен инструмент за ефикасното функциониране на ЕСФ, тъй като позволява да се мобилизират допълнителни ресурси, факт, чието популяризиране ще бъде от изключителна важност в условията на общото намаление на публичните разходи в рамките на Европейския съюз.

4.5.3 Тези подобрения се състоят най-вече в:

- намаляване на бюрократията преди и по време на прилагането на оперативната програма чрез по-гъвкави процедури за достъп до финансиране от ЕСФ, като се ускори, по-специално, системата на плащане, с цел да се сведат до

минимум финансовите тежести за изпълнителите на програмите и като се опростят процедурите по фактуриране и изравняване на сметките, например посредством фиксирани суми (*lump sums*), както и чрез опростяване на счетоводството, свързано с проекта, което да се основава по-скоро на конкретни резултати, отколкото на финансови документи;

- ограничаване на възможността властите от държавите-членки да определят механизми или допълнителни административни условия, усложняващи достъпа до финансиране от ЕСФ;
- по-добро разпространение на информацията относно възможностите за финансиране чрез създаване, наред с другото, на минимални европейски стандарти за прозрачност и достъп до информацията относно възможностите за финансиране от ЕСФ, по-специално посредством опростяване на използвания език;
- подобряване на прозрачността и ефикасността на процедурите за избор на проекти за финансиране както на равнище държави-членки, така и на региони, като се гарантира, по-специално, че на новаторските проекти се обръща особено внимание;
- освен това особено внимание следва да се обърне на застроената среда, новите технологии и транспорта (включително стоки, услуги и инфраструктури), за да се отстранят пречките пред пълноценния достъп до всички дейности, финансирани от ЕСФ.

4.5.4 Ефективното използване на фондовете трябва да бъде гарантирано и оценявано по отношение както на количествените, така и на качествените резултати.

4.5.5 Целесъобразно е да се определят показатели, свързани с финансирането.

4.5.6 Социалните партньори и гражданското общество играят жизненоважна роля в този процес.

Брюксел, 15 март 2011 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Staffan NILSSON